

“Tothom necessita afecte. I sexe”

Carles Cortés (Alcoi, 1968) ha presentat ‘Sara, la dona sense atributs’, una novel·la de degradació sexual, soledat i redempció amb la qual va guanyar el premi de literatura eròtica La Vall d’Albaida 2009.

Enraona sense perdre el somriure. Fins i tot quan s’endinsa en la cambra més sòrdida de les relacions humanes, Carles Cortés n’ofereix explicació pausada. Després, quan escriu, és capaç d’encomanar tant de desassossec com poden transmetre les pàgines de la seva darrera novel·la. Per començar l’entrevista, no parla d’ell, sinó d’un guardó que, de fa anys, ens manté la literatura plena de saboroses humitats.

—Jo crec que és l’únic premi de literatura eròtica d’una institució pública, i això s’ha de destacar. Naix de la Mancomunitat de la Vall d’Albaida. Enguany he estat al jurat i m’he trobat amb una grata sorpresa: 33 originals són molts. També he constatat que hi ha moltes maneres de concebre la literatura eròtica.

—Com es determina quan un text entra en aquesta categoria? Va per percentatge d’escenes calentes?

—Tinc la sensació que la meua novel·la és estranya precisament perquè no la cree com a novel·la eròtica. És al final, de fet, quan decidesc de presentar-me a aquest premi. En tot cas, no és un encaïment d’històries creades per passar directament, amb més o menys preàmbul, a un acte sexual i un altre i un altre. El problema d’aquest gènere és que pot avorir molt. Perquè mantenir l’interès del lector durant 200 pàgines fent mamades o cardant... és complicat, no?

—És la vostra primera novel·la eròtica. Com hi arribeu?

—Quan acabava la tesi doctoral, l’any 98, vaig decidir de fer el pas d’analitzar històries a contar-les. I vaig decidir d’escriure *Veü de dona*. Perquè havia caigut a les meues mans un article sobre la

narrativa de Rodoreda que la destrossava dient que era la tòpica literatura de dones per a dones.

—Qui era la llumenera?

—[Riu.] No en recorde el nom, però el tinc. L’article feia una mena de decàleg per justificar que era com una subliteratura. M’hi vaig rebel·lar i vaig dir: faré una novel·la que compleisca el decàleg.

—Sense sexe.

—Perquè era el monòleg d’una dona de setanta anys que recorda el passat per als seus néts. Però em vaig adonar que podia prendre consciències psicològiques de dona. Potser és una manera d’amagar-me i, al mateix temps, d’analitzar des d’una altra perspectiva molts elements que m’assetgen, dubtes de la nostra generació i de l’anterior.

—La picoleu, tot sigui dit, la generació anterior.

—I és que si analitze i critique alguns dubtes de les dones de cinquanta anys i seixanta, amigues meues, i ho faig des de la perspectiva de la dona, és més cru. Ara bé, no estic en contra d’aquella generació, és clar. Sóc conscient que ens ha obert la porta a moltes coses. Elles van anar a l’escola de monges i els van dir que masturbar-se era més que pecat i que podien quedar-se estèrils. Jo cante el seu retrobament amb la sexualitat més enllà dels cinquanta. I pose en relleu que encara hi ha elements que tenen molt clars en teoria, però que es desfan en la pràctica. Per això es poden plantejar situacions de violència de gènere com la de la novel·la.

—Ja havíeu escrit relats eròtics, abans de la novel·la...

—*Directe al gra*, un llibre que vam fer entre quatre autors i que em va servir per a jugar sobretot a descriure relacions se-

xuals en diverses combinacions: hi vaig fer un relat heterosexual, amb prostitució inclosa, un de gai i un de lèsbic. Recorde especialment el relat lèsbic perquè, com a home, transcriure i descriure i sentir o fer sentir el plaer d’una dona que toca una altra dona era una mica ciència-ficció.

—Dieu que heu escrit la novel·la “com una provocació”?

—Una provocació per a mi mateix, sí. És la meua novel·la més personal. No perquè siga autobiogràfica, que de mi hi ha només el mínim que se t’escapa en tota novel·la, sinó perquè necessitava manifestar un seguit de contradiccions: ens adormim pensant que tot és resolt i cal revisar-ho, això. Jo sóc el primer que m’ompli la boca de dir: no sóc gelós. Mentida. Hi ha graus de manifestació de la gelosia, és clar, i amb els anys arribes a saber expressar-la i relativitzar-la. Jo, que tinc una relació estable de fa divuit anys, rellegant la novel·la hi he trobat reflexions sobre la fidelitat amb les quals combregue. Encara que, en el cas de la ficció, parlem d’una relació estranya, no natural.

—Extrema?

—Extrema. La justifica el pagament. Però pots plantejar-te: l’Ismael se sent fidel a la Sara? Ella n’està penjada, queda clar, però ell... què? Per la seua feina pot follar amb un munt de dones increïbles però sempre torna a Sara. I no és només cosa de diners. N’està fart, li apujaria el preu, però és que el tracta bé, és que hi està bé, és que se l’estima. Però no ho diu. Hi ha una certa fidelitat, per tant. Només que la seua decadència física a causa dels traumes anteriors que l’aboquen a la droga, arrossega la persona estimada. La Sara és víctima del pobre Ismael.

—Pobre Ismael?

—No és que l’intente justificar, sinó que, per a mi, és víctima de si mateix. Intente analitzar per què arriba a ser un fill de puta. I, a més a més, per què ella, amb totes les conviccions i els atributs que pensava que tenia, deixa que tot li vaja per terra. Com pot ser que en 24 hores la vida d’una persona pugui canviar de

manera tan brutal? Jo volia fer la novel·la amb aquesta mala llet, amb aquesta intensitat, però no trobava el llenguatge. I l'erotisme me'l va donar. De fet, em va caure damunt pel plantejament de la relació entre tots dos personatges.

—**No ho hem dit: ell fa de prostitut.**

—Sí. I l'erotisme hi havia de ser, és clar. Vaig partir de testimonis de gent que es dedica a la prostitució amb dones i tots em destacaven que no és igual la prostitució amb dones que amb homes. Per a mi va ser un repte, per tant. Introduir-me de veritat en l'erotisme femení era l'assignatura pendent.

—**Ha guanyat un premi de literatura eròtica: no li discutirem pas la classificació, a la novel·la. Però sembla que agafeu l'erotisme gairebé com a esquer per a parlar d'unes altres coses, sigui la solitud, sigui la gelosia...**

—L'erotisme és el pretext per a enllaçar els personatges. I per a atrapar el lector i a mi mateix. És a dir, sempre crec que la bufetada fa més mal quan primer hi ha hagut un bes, quan no te la fa un desconegut sinó la persona que més estimes. Jo era conscient que la bufetada que volia clavar al lector (i, especialment, a la lectora) perquè obrira els ulls era més gran si estava seduït a la primera part amb l'erotisme.

—**No presenteu un erotisme lúdic. Hi ha certa angoixa, fins i tot.**

—Depèn del lector, però sí. A mi me l'ha provocat. De fet, vaig haver de deixar de banda la novel·la durant un temps. La vaig deixar reposar i la vaig reprendre amb un nivell d'objectivitat que abans no tenia. I vaig pensar que era més lògic d'escriure-la en segona persona. I aquesta segona persona augmenta la duresa. En primera hauria estat massa subjectiu; en tercera, massa llunyà. En segona és més tallant.

—**Qui és la veu en segona persona?**

—Sí, qui és? Un *alter ego*? És la veu de la consciència de cada personatge? L'escriptor? O és el lector mateix que en aquell moment diu: que n'ets de malparit, Ismael! És una manera d'alliberar-se i d'exterioritzar tot això. Val a dir que ha estat complex conceptualment i lingüísticament.

—**Com heu encarat el treball amb el llenguatge?**

—Aquesta és la novel·la que lingüísticament m'ha costat més. És cert que la nostra generació ja tenim uns precedents



FRATIS I CAMPS

molt bons, no ens cal inventar o reinventar terminologia en català (com es deia que va fer Ferran Torrent respecte als delinqüents de València, per exemple). Tenim molts precedents. Això ja ens ha donat una plasticitat a la llengua que ens permet de contar coses amb una riquesa de vocabulari suficient. Jo he fet un treball sobretot lèxic a l'hora d'encaixar les variants dialectals: és allò de les mitges, les calces, i les bragues, per exemple.

—**La novel·la és plena de referents.**

—Sí. Extraliteraris o metaliteraris o com convingui, de vegades, per transmetre missatges entre línies. Hi ha l'Antic Testament (els noms, el vel amb què es cobreix Rebeca...); hi ha el desarrela-

ment, l'angoixa, que es pot representar en la citació de Malika Mokeddem; hi ha la música d'Édith Piaf, unes cançons sensualíssimes; i hi ha Robert Musil, és clar (encara que a la traducció del seu llibre al català no se'ns ofereix un home sense atributs sinó sense qualitats... en fi). I també les històries de les meues amigues, el seu aparent rebuig de l'afecte i la parella. Per males experiències anteriors o per la raó que siga. Diuen que no ho necessiten. Però tothom necessita afecte. I sexe. Rebutjar l'afecte i pensar que només amb sexe en quedaràs lliure, com fa la Sara, és un parany.

Núria Cadenes